

Täysistunto

Torstai 6.11.2025 klo 16.00—18.56

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 126/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 11/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 11/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Esittelypuheenvuoro, valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Lohi, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.11 **Markus Lohi kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen valtiovarainvaliokunnan mietinnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esityksessähän ehdotetaan muutettavaksi valtion eläkerahastosta annettua lakia. Esityksen mukaan rahastosta valtion talousarvioon vuosittain siirrettävää määrää lisättäisiin nykyisestä 1,2 prosenttiyksiköllä vuodesta 2026 lähtien. Vuodesta 2028 alkaen talousarvioon siirrettävä määrä olisi pysyvästi 46,2 prosenttia valtion eläkemenosta. Lisäksi ehdotetaan 18,7 prosenttiyksikön lisäsiirtoa rahastosta valtion talousarvioon vuodelle 2027, minkä seurauksena vuoden 2027 talousarvioon siirrettävä määrä vastaisi kokonaisuudessaan 63,9:ää prosenttia valtion eläkemenosta. Esityksen tavoitteena on lisätä eläkemenojen katteeksi tehtävien talousarviosiirtojen määrää, jolloin valtion velanoton tarve vähenee.

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana. Hallituksen esityksen tavoitteena on, että Valtion Eläkerahastosta valtion talousarvioon tehtävillä lisäsiirroilla tasataan valtion eläkemenoja, jolloin valtion velanoton tarve tätä tarkoitusta varten vähenee. Tuloutuksen kasvattamisella ei kuitenkaan ole vaikutusta kansantalouden tilinpidon mukaisesti julkisen talouden rahoitustasapainoa kuvaaviin tilastolukuihin, sillä kyse on määritelmällisesti julkisen sektorin sisäisestä siirrosta.

Valiokunta kiinnittää mietinnössään huomiota, että rahastosta tehtävien lisäsiirtojen osalta on hyvä huomioida, että valtio saattaa tältä osin menettää sijoituksille odotetun tuoton sekä edelleen tuotoille saatavat tuotot. Lisäsiirtojen vaihtoehtoiskustannusta voidaan arvioida sen pohjalta, että vuosina 2001—2025 rahastojen sijoituksille saatu tuotto on ollut keskimäärin viisi ja puoli prosenttia, mikä on ylittänyt kyseisellä ajanjaksolla velanoton keskimääräisen kahden ja puolen prosentin kustannuksen. Tämän historiatiedon perusteella arvioituna vaihtoehtoiskustannus voisi olla vuosina 26—29 arviolta yhteensä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

117,8 miljoonaa euroa. Sijoitusten tulevien vuosien tuottoon liittyy kuitenkin luonnollisesti epävarmuutta, ja sijoituksista saatava tuotto voi vaihdella merkittävästi riippuen sijoituskohteesta ja markkinatilanteesta.

Valiokunta pitää perusteltuna käyttää rahastoon kertynyttä varallisuutta kasvavassa määrin valtion eläkemenojen tasaamiseen aikana, jolloin eläkemeno ovat suurimmillaan. Tämä on Valtion Eläkerahaston tehtävän mukaista ja myös tasaa eläkemenojen aiheuttamaa räsitusta sukupolvien välillä oikeudenmukaisesti.

Valiokunta pitää rahaston varojen pitkäjänteisen hoidon kannalta tärkeänä sitä, että valtion talousarvioon tehtävän siirron määrään liittyy mahdollisimman vähän epävarmuutta, mikä tukee rahastoa sijoitusten riskitason ylläpitämisessä. Valiokunta viittaa myös sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntoon, jossa painotetaan, että eläkejärjestelmän kestävyysvarmistamiseksi rahastosta tehtävästä siirrosta ei saa muodostua mekanismia, jota käytetään toistuvasti valtionvelan kattamiseksi. Rahaston tulee voida toteuttaa tehokkaasti sille määrättyä eläkemenojen tasaustehtävää sekä suunnitella pitkäjänteisesti sijoitustoimintaansa ja maksuvalmiutensa hallintaa. Näin voidaan myös turvata sijoitusten tuottoa pitkällä aikavälillä.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen.

Arvoisa puhemies! Tähän valiokunnan mietintöön on jätetty kaksi vastalauseetta, jotka varmasti täällä käsittelyssä esitellään erikseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset esittelystä. — Sitten mennään puhujalistaan. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.16 Juha Hänninen erk: Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme hallituksen esitystä valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Esitys on tärkeä osa ensi vuoden talousarvion kokonaisuutta, jonka tavoitteena on vahvistaa valtiontaloutta ja turvata eläkkeiden rahoitus vastuullisesti ilman holtitonta velanottoa. Me kaikki tiedämme, että valtion eläkemeno kasvat suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle. Siksi on viisasta ja välttämätöntä päivittää rahaston käyttöä vastaamaan tätä todellisuutta.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta on käsitellyt esityksen perusteellisesti ja korostanut ennen kaikkea vastuullisuutta ja kestävyyttä. Kiitos, valtiovarainvaliokunta ja teidän jäsenet. Eläkerahaston varojen käyttö on tärkeä väline talouden tasapainottamisessa, mutta sen on tapahduttava hallitusti. Nyt tehtävä muutos, jossa rahastosta siirrettävää omaisuutta korotetaan 46,2 prosenttiin ensi vuodesta alkaen, on huolellisesti harkittu toimi, joka turvaa eläkkeiden rahoituksen ja vähentää valtionvelan tarvetta yli miljardilla eurolla. Samalla varmistetaan, ettei rahaston pitkän aikavälin tuottotavoitteita tai riskinkantokykyä vaaranneta. Tämä on vastuullista taloudenpitoa ja huolenpitoa sekä tämän päivän että tulevien sukupolvien taloudellisesta vakaudesta.

Arvoisa puhemies! Eläkerahasto on rakennettu turvaamaan jokaisen suomalaisen työntekijän arvokas eläke. Tämän hallituksen tehtävä on varmistaa, että tuo turva säilyy myös tulevaisuudessa ilman, että lapsillemme ja lastenlapsillemme jätetään kasvavaa velkataakkaa. Tässä päätöksessä yhdistyvät vakaus, oikeudenmukaisuus ja vastuunkanto. Me emme eläkkeiden kustannuksella leikkaa vaan turvaamme niiden maksukykyyn kestävästi. Tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

esitys on esimerkki siitä, miten vastuullista talouspolitiikkaa voidaan tehdä: turvataan eläkkeet, vähennetään velkaa ja huolehditaan sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta. Näin rakennamme vakaata ja turvallista tulevaisuutta suomalaisille. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohi.

17.19 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Äsken esittelin valtiovarainvaliokunnan mietinnön, ja nyt kerron, mitä mieltä keskusta tästä on. Nimittäin olemme jättäneet tästä [Mika Lintilän välihuuto] vastalauseen, joka tarkoittaa, että emme hyväksy sellaisenaan hallituksen esitystä. [Arto Satonen: Oho, oho, oho!] Nimittäin keskusta ei pidä perusteltuna sitä, että yhteisöveron alentamista rahoitetaan yhtenä vuonna kertaluontoisesti siten, että Valtion Eläkerahastosta tuloutetaan valtion kassaan ylimääräiset noin miljardi euroa vuonna 2027.

Tällainen kertaluontoinen kikkailu sopii huonosti pysyvän veronalennuksen rahoittamiseen. Kertaluontoinen kikkailu sopii huonosti yhteen myös parlamentaarisen sovun kanssa, finanssipoliittisista säännöistä tehdyn sovun kanssa. Nimittäin eduskuntapuolueet, Vasemmistoliittoa lukuun ottamatta, ovat juuri päässeet yhteisymmärrykseen kansallisista finanssipoliittisista säännöistä. Yhtenä asiana on sovittu, että julkisen talouden tunnuslukuja ei saa keinotekoisesti parantaa omaisuuden myyntituloilla tai muilla keinoilla, tämänkaltaisilla, mitä hallitus nyt esittää, voi sanoa kikkailuilla.

Olisi siis suotavaa, että pääministeri Orpon hallitus näyttäisi asiassa itse ryhdikkäästi esimerkkiä eikä toteuttaisi samanaikaisesti toimenpiteitä, joilla se keinotekoisesti ja lyhytjänteisesti pyrkii kaunistelemaan lukuja, tässä tapauksessa kohdistuen valtion budjettitalouden alijäämään vaalivuonna. Saadaan siis yhtenä vuonna velan kasvu pysäytettyä, mutta vain yhdeksi vuodeksi, kunnes se taas jatkaa kasvuaan, jos ei käännettä parempaan taloudenpitoon saada aikaiseksi.

Hallituksen kaunisteluoperaation taustallahan on se, että yhteisöveroa ollaan alentamassa kaavamaisesti 18 prosenttiin vuodesta 27 lähtien. Keskustan valiokuntaryhmän mielestä yhteisöveron tulisi yleisen veronalennuksen sijaan toteuttaa laajempi reformi eli uudistus, jossa yritykseen sisään jätettäviä voittoja verotettaisiin kevyemmin kuin ulos jaettavia voittoja. Samaan aikaan keskustan mielestä myös yrittäjävähennystä tulisi korottaa, jotta myös muut kuin osakeyhtiömuotoiset yrittäjät huomioitaisiin tämän veronalennuksen yhteydessä.

Arvoisa puhemies! Keskituloisten verotus on erittäin korkeaa Suomessa verrattuna naapurimaahamme Ruotsiin. Tässä tilanteessa voi myös samalla todeta, että hallituksen toisen esityksen yhteydessä esittämää marginaaliverotuksen alentamista ei ole viisasta toteuttaa hallituksen esittämällä tavalla niin, että se tosiasiaassa alentaa vain erittäin suurissa tuloluokissa veroja mutta jättää tavalliset suomalaiset keskituloiset, jotka tekevät työtä ja kipuilevat, että rahat eivät oikein riitä, käytännössä hyvin marginaalisen, vähäisen veronalennuksen piiriin. Työnteon verotuksen keventäminen tavallisille ihmisille vahvistaisi kulutusta ja ostovoimaa ja heijastuisi talouden aktiivisuuteen hyvin nopeasti.

Arvoisa puhemies! Nyt tällä hallituksen esityksellä aika lyhytnäköisesti paikataan yhden vuoden osalta valtion talousarviota. Vaihtoehtoiskustannus on se, että valtio tulee siis menettämään arviolta 35,5 miljoonaa euroa jo vuonna 27 menettämällä tuottoja täältä ra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

hastosta. Vaihtoehtoiskustannus on paljon, eikä sitä kannattaisi tällä tavalla toteuttaa. Puhemies! Tämän takia teen vastalauseen 2 mukaisen muutosehdotuksen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lintilä.

17.24 Mika Lintilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lohi kuvaili hyvin tämän hallituksen esityksen luonteen ja roolin tässä tilanteessa ja myös sen, minkä tähden keskustaan on vastalauseen tähän tehnyt. Kyllähän tässä on ihan puhtaasti kyse kikkailusta, jolla peitetään yhteisöveron alentamista.

Tämähän on sinällensä mielenkiintoinen, että yleensä me ollaan totuttu siihen, että yritykset yrittävät piilottaa voittoja. Nyt hallitus yrittää piilottaa velkoja. Eli kyllä tämä on näemmä tullut julkisenkin sektorin puolelle. [Suna Kymäläinen: Hyvin sanottu!] Sano taanko, että ryhdykkääseen, tyylikkääseen budjetointiin tämä ei passaa oikein mitenkään.

Tämä on valitettavaa, että lähdetään tällä lailla kikkailemalla tekemään näitä ratkaisuja, koska esimerkiksi yhteisöveron tiputtaminen on todella iso ratkaisu. En ole ollenkaan vakuuttunut, että sen vaikutus on sitä luokkaa. Täytyy sanoa, että hyvin monet asiantuntijat ovat ampuneet alas tämän yhteisöveron tiputtamisen ja todenneet, että sillä ei ole vastaavaa merkitystä kasvuun kuin mitä hallitus on lähtenyt hakemaan.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteluilla kannatan edustaja Lohen tekemää vastalauseetta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.25 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Muutama sana tästä eläkerahastointikuvioista aluksi. Valtion Eläkerahastossa on noin 24,2 miljardia eläkevarallisuutta markkinaarvoltaan katsottuna, ja se on vajaa 25 prosenttia siitä eläkevastuusta, mitä valtion eläkkeisiin tällä hetkellä menisi, jos kaikki olisivat eläkkeellä. Eli se eläkevastuu on noin 101 miljardia euroa. Nyt tässä hallituksen esityksessä ihan oikein nostetaan hiukan pitemmällä aikavälillä sitä tuottovaadetta sieltä, koska eläkejärjestelmässä muutenkin yksityisellä puolella riskiä otetaan pikkuisen enempi ja tässä mielessä myöskin sitä sijoitustuottoa halutaan kasvattaa, ja siihen tässä myös vastataan.

Mutta kaikkein järjettömin esitys tässä on se, että vuodelta 2027 otetaan 1 050 miljoonaa tästä pääomasta pois kertaluonteisesti valtion kassaan, ja sillä tavalla yhden vuoden, vaalivuoden, velanottoa yritetään hillitä, eli yritetään pitää velkasuhde sellaisena, että voidaan sanoa, että me ollaan taitettu velkasuhde ainakin yhtenä vuonna, kun verrataan vuosia 26—27. Eli täällä on taustalla tällainen asia. Miksi tämä on erittäin huono tilanne, syy on tietenkin se, että kun tuota pääomaa pienennetään, se hidastaa sen tuottotasoa jatkossa ja vastuut ovat siellä kuitenkin kasvamassa jatkossakin.

Toinen erittäin kummallinen asia on tässä se, että nyt kun tämä miljardi sieltä otetaan pois, niin käytännössä tämän vaihtoehtoiskustannus on — jos tuottotaso on noin 5,5 prosenttia ollut vuodesta 2001 lähtien ja nyt sitten velanhoidokustannus on noin 2,5 prosentin luokkaa — yli 30 miljoonaa vuodessa, ja tässä vuosille 2026—2029 puhutaan vajaasta 120 miljoonasta. Eli veronmaksajat maksavat tämän vaihtoehtoiskustannuksen tässä yhteydessä. Siinä mielessä tämmöinen kertaluonteinen puliveivaus, tämän vähän reilun miljardin ottaminen tuolta eläkerahastosta, ei ole järkevää. Ja sitten kun muistetaan, että juuri on tässä velkajarrutyöryhmässä todettu, että tällaisia yksittäisiä puliveivauksia ei enää jatkossa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

käytettäisi, niin nyt tässä kuitenkin niitä käytetään. Sen takia tämä toimenpide ei ole tässä järkevä, ja nimenomaan lähtökohtaisesti ei pitäisi tällaisia tehdä.

Eli meillä on täällä monta ongelmaa taustalla, ja nyt tätä yritetään yhden vuoden osalta korjata tällaisella 1 050 miljoonan vippauksella tuolta eläkerahastosta. Siinä mielessä ei tämä oikein vastuulliselta valtiontalouden hoidolta vaikuta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela, poissa. — Edustaja Räsänen, Joona.

17.29 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Nyt meillä todella on käsittelyssä tämä hallituksen kreikkalaistyylinen kirjanpitokikkailu — kuulitte aivan oikein. Tämän esityksen keskeinen asiahan liittyy siihen, että vuonna 27 maan hallitus tulouttaa Valtion Eläkerahastosta 1 050 miljoonaa euroa valtion budjettiin ja tilkitsee sillä sitä verotulopohjan rapautumista, joka aiheutuu yhteisöveron alennuksesta.

Jokainenhan tässä jo ymmärtää, että kun pysyväisluonteisesti verotuloja alennetaan, niin sehän pitäisi kattaa sitten jollain pysyväisluonteisella tulonlisäyksellä, mutta katin kontit: hallitus ajattelee, että se selviää tästä sillä tavalla, että se yhdeksi vuodeksi tekee pikavipin Valtion Eläkerahastosta ja kuittaa tämän laskun. Mitä se tarkoittaa vuonna 28? Sehän tarkoittaa sitä, että ei silloin enää siellä tulopuolella näy tätä 1 050:tä miljoonaa, vaan sen jälkeen se on sitten seuraavan hallituksen vastuulla kattaa jollakin tavalla muutoin.

Tämänhän itse asiassa hallitus kyllä myönsi — tai no ei hallitus ehkä myöntänyt, mutta valtiovarainministeriö myönsi kevään kehysriihen jälkeen omissa aineistoissaan — että tämä yhteisöveron alennus tulee pysyvästi heikentämään valtion tulopohjaa. Vaikka otettaisiin huomioon ne kaikista optimistisimmatkin dynaamiset vaikutukset ja tämä Valtion Eläkerahaston pikavippi, niin tosiasia on, että tästä yhteisöveroalennuksesta johtuen pysyvästi valtiontalous jää huonommalle tolalle kuin mitä se olisi ollut, jos tätä toimenpidettä ei tehtäisi.

Sen takia tällä ylimääräisellä yli miljardin pikavipillä Valtion Eläkerahastosta ei ole tosiasiaa yhtään mitään perusteita. Tämä kävi kyllä selväksi valiokunnan kuulemisissa. Ja kun tätä asiaa enemmänkin on tonkinut, niin tosiasiahan on, että hallitus halusi tällä pikavipillä pyrkiä peittelemään sitä epäonnistumista, jonka se on itse saanut aikaan täällä julkisen talouden hoitamisen näkökulmasta. Nyt tällä keinolla pyritään sitten siihen, että vuosi 27 näyttäisi hieman paremmalta kuin miltä se oikeasti näyttää.

Arvoisa puhemies! Tällaista toimintaa voi pitää todella moitittavana, koska kysymyksen on ainoastaan ja vain silmänkääntötempusta, jota kyllä kukaan ei enää tässä talossa eikä muuallakaan yhteiskunnassa usko.

Arvoisa puhemies! Niin kuin täällä jo useampi on todennut, eduskuntaryhmät sopivat tässä juuri viime viikkoina siitä, että jatkossa ei hyväksytä tällaisia kikkailua, että keinotekoisesti pyritään parantamaan valtiontalouden tunnuslukuja joko omaisuustuloilla tai muilla toimenpiteillä. Eli puolueet yhdessä sopivat, että tällainen kikkailu kielletään. Senpä takia olisi ollut kyllä syytä odottaa, että hallitukselta löytyisi selkärankaa seisoa tämän sovun takana ja toimia siten, että sitä vuoden 27 tilannetta ei lähdetä kikkailemaan.

Arvoisa puhemies! Sekin on todettava, että olen ymmärtänyt tämän asian käsittelyn yhteydessä, että tämä ei ole kovin mukava asia hallitukselle syylistyä tällaiseen kreikkalaistyylliseen kirjanpitokikkailuun, koska jos tämä olisi, niin kyllähän täällä joku edes hallituksesta olisi tätä puolustamassa. Mutta ei valiokuntakäsittelyssä eikä myöskään täällä täysis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

tunnoissa yksikään nykyinen hallituspuolueen edustaja ole tukemassa tätä esitystä. Se kertoo osaltaan juuri siitä, miksi tämä on silmankääntötempu, jota ei pitäisi tehdä — varsin vielä, kun kustannus tästä kreikkalaistyyppisestä kirjanpitokikkailusta on tosiaan 30 miljoonaa euroa veronmaksajille tulevana vuosina.

Siksi, arvoisa puhemies, teen vastalauseen 1 mukaisen pykälämuutosehdotuksen ja ehdotan, että lakiehdotuksen 6 § muutetaan siihen muotoon kuin se on vastalauseessa 1 ja lopetetaan tämä pelleily.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalli.

17.34 Eeva Kalli kesk: Arvoisa rouva puhemies! Äsken päättyneellä suullisella kyselytunnilla keskustelimme hallituksen vastuuttomasta rahankäytöstä, omaisuuden myynnistä ja niiden rahojen kohdentamisesta, ja keskusta esitti huolensa tästä vastuuttomasta politiikasta. Kyllä tämä nyt käsiteltävänä oleva esitys on valitettavasti samansukuinen.

Aivan kuin tässä on edellisissä puheenvuoroissa jo kuultu, niin erityisen ongelmallinen kohta tässä esityksessä on tämä vuoden 27 ylimääräinen reilun miljardin euron tuloutus. Kyllähän siinä on kyse tällaisesta kikkailusta, jolla julkisen talouden lukuja yritetään saada näyttämään paremmilta eli yritetään piilotella velanottoa, aivan kuten täällä jo useissa puheenvuoroissa on kuultu. Itsekin kyllä ihmettelen kovasti sitä, sillä ei ole montaa päivää siitä, kun pääsimme varsin laajaan sopuun parlamentaarisesti tästä niin sanotusta velkajarrusta, ja sen sovun yhteydessä yhdessä sovimme, että tämänkaltaista kikkailua ei harjoitettaisi, koska se ei ole vastuullista — sillä on hintalappu, joka tulee vielä vastaan. Siksikin on kyllä ollut äärimmäisen suuri pettymys, että tästä esityksestä hallituspuolueissa näytettäisiin pidettävän kiinni. Siinäkin mielessä annan minäkin tukeni tehdyille vastalauseelle, vastalauseelle numero 2, joka täällä jo esiteltiin ja jota kannatettiinkin.

Mutta haluan vielä sanoa pari sanaa tämänkin esityksen taustalla olevasta yhteisöveron alennuksesta. Keskustahan on esittänyt sitä, että todella tällaisen kaavamaisen yhteisöveroalennuksen sijaan olisi paljon järkevämpää ja vaikuttavampaa ja kustannustehokkaampaa tehdä tällainen laajempi, isompi, vaikuttavampi uudistus, jossa sisään jätettäviä voittoja verotettaisiin kevyemmin kuin ulos jaettavia. Olisi kyllä ehdottomasti järkevämpää ja vastuullisempaa politiikkaa tässäkin käyttää yhteisiä rahoja, suomalaisten yhteisiä verorahoja, ja suomalaisten yhteistä omaisuutta järkevämmiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

17.37 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä todellakin pääasiassa nyt opposition edustajat ovat käyttäneet puheenvuoroja. Sen lisäksi ahkera edustaja Hänninen on ollut täällä paikalla. Sen takia se olennainen viesti, joka omaankin puheenvuoroon sisältyy, on kyllä tullut täällä jo sanottua. Mutta ihan lyhyesti tiivistettynä haluan nyt vielä kuitenkin todeta, että jos ajatellaan, että me saamme keskimäärin sitä viiden prosentin tuottoa rahastoidulle pääomalle ja me sieltä sitten siirrämme rahaa sinne valtion budjetin katteeksi vain sen takia, että velka saataisiin yhtenä vuonna hetkellisesti näyttämään alemmalta, ja sitten jatkossakin ihan pieni siivu siellä velassa olisi tavallaan tällä tavalla katettuna, niin eihän tämä ole tietenkään pitkällä tähtäimellä taloudellista ja järkevää.

En haluaisi osoittaa minkäänlaista ymmärrystä tälle ja tiedän, että yksityistaloutta ja julkista taloutta ei sinänsä pitäisi verrata keskenään, ne ovat jossain määrin jopa ristiriidassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

Yksityisessä taloudessa säästäväisyys voi olla hyve, mutta jos kaikki kansalaiset säästävät, niin itse asiassa julkinen talous saattaa voida huonosti, miltä tällä hetkellä jossain määrin näyttää. Mutta sen takia tämän vertauksen tähän otin, että yksityisessä taloudessahan voi olla tilanne, että, sanotaan nyt, esimerkiksi omistaa vuokra-asunnon, josta on säännölliset tulot, vaikkapa viiden prosentin verran, ja sitten on velkoja, ja jos jostain syystä haluaa maksaa niitä velkoja pois, vaikka se korko olisi pienempi, niin silloin voi olla järkevää myydä se asunto ja menettää se viiden prosentin vuotuinen tuotto ja maksaa se velka pois, vaikka se korko olisi pienempi kuin se tuotto on ollut. Mutta se on yleensä sitten joku tämänmoinen erityinen syy, miksi tällä tavalla toimitaan. No, nyt tässä laajassa valtiontaloudessa näyttää siltä, että se erityinen syy on todellakin vain se, niin kuin täällä puheenvuoroissa on tullut esille, että yhdeksi vuodeksi halutaan tilanne näyttämään sellaiselta, että sen miljardin verran sitten velkasumma sinä vuonna on pienempi kuin se olisi muuten.

Haluaisin tässä vielä todeta, että tuossa keltaisessa budjettikirjassa, joka tuossa useilla on pöydässä — ihmiset eivät oikein, tai tässä kollegatkaan, aina ole ehkä tiedostaneet sitä — oikeasti eläkemenot ovat yhteen lasketusti kaikkein suurin menoerä. Siellä on ainakin neljässä eri kohdassa yhteensä 11 miljardin verran eläkemenoja. Siellä on valtioneläkkeet, siellä on kansaneläkkeet, siellä on osa yrittäjäeläkkeen valtion maksuista, ja sitten siellä on maatalousyrittäjien maksut. Kaiken kaikkiaan tämä valtion budjetin, velan, rahastojen ja sitten muiden varsinaisten menojen välinen suhde, jota tuossa esimerkiksi edustaja Räsänen äsken eritteli, on erittäin tärkeätä ymmärtää ja tehdä järkeviä ja pitkäkantoisia ratkaisuja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkkinen.

17.40 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Pikavippi, sellaiseksi voisi luonnehtia Valtion Eläkerahastosta vuonna 2027 otettavaa miljardiluokan kertasiirtoa valtion budjettiin. Eli kallista rahaa. Miljardisiirto tulee veronmaksajille kalliiksi, sillä menetetyt sijoitustuotot ovat vältettyjä korkomenoja suuremmat.

Silmänkääntötempku on toinen mahdollinen luonnehdinta tälle toimelle. Hallituksen päätöksellä vuoden 27 tuloutus otetaan, jotta näyttäisi siltä, että valtion velkaantuminen tasaantuu ja jotta voidaan rahoittaa yhteisöveroalen valtiontalouteen tekemä aukko yhtenä vuotena. Tämä aukko ei kuitenkaan katoa, vaan velkaantuminen kiihtyy jälleen seuraavana vuonna, ja samalla me menetämme sijoitustuottoja.

Eli pikavippi ja silmänkääntötempku. Voi ajatella, että tämä esitys on aika kaukana vastuullisesta talouspolitiikasta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rantanen.

17.41 Piritta Rantanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Oletteko kuulleet koskaan sellaista sanontaa kuin että demari on toisten taskulla? Eipä uskoisi, että kun puhutaan valtion eläkerahastolaista, niin nyt onkin niin, että tämä hallitus onkin valtion eläkeläisten tai ainakin tulevien valtion eläkeläisten taskulla. Täällä on käytetty erinomaisia puheenvuoroja siitä, kuinka tämä pikavippi otetaan nimenomaan vielä vuonna 2027, mikä on seuraava eduskuntavaalivuosi. Tämähän on oikein tällainen vaalivippi suorastaan.

Tässä on siis kyse siitä, että kertaluontoisesti halutaan saada näyttämään siltä, että valtionvelka on taittunut. Mielenkiintoisinta tässä kokonaisuudessa on tietenkin se, että halli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

tus on erittäin kovasti halunnut puhua velkajarrusta ja ollut ensisijaisesti sen kannalla. Nyt onkin niin, että tämä uusi sopu velkajarrusta estää juuri tämänkaltaisten pikavippien ja vaalivippien ottamisen.

Mihinkä hallitus on sitten käyttänyt tätä pikavippiä? Tällä hallituksella on esimerkiksi ollut rahaa antaa kaikkein rikkaimmille kuuden prosenttiyksikön veroalennus — siis kuuden prosenttiyksikön veroalennus kaikkein rikkaimmille. Ja niin kuin täällä on jo kerrottu, niin se on myös alentamassa yhteisöveroa, joka nimenomaan on pitkäaikainen kustannus aivan samalla tavalla kuin tämä kuuden prosenttiyksikön veroale rikkaimmille.

Otetaan siis yksi vippi, mutta nämä kustannukset, joihinkä tämä otetaan, jatkuvat kyllä vuosi toisensa jälkeen. Aivan käsittämätöntä, ja juuri siksi SDP onkin tähän vastalauseensa tehnyt.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kymäläinen.

17.43 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä lainsäädäntö on kyllä taas hyvä esimerkki hölmöläisten peiton jatkamisesta. Nettokustannukseltaan tämä harjoitus tulee kalliimmaksi kuin se, että hallitus ottaisi rehellisesti velkaa. Eli hallitus ottaa veronmaksajille noin 40 miljoonan vuotuisen ja lähes ikuisen lisäkustannuksen siitä, että se esittää velkasuhteen pysähtyneen juuri vaalivuoden kohdalla. Osaan jo valmiiksi käsikirjoituksenkin, kuinka tätä suomalaisille kalliiksi käyvää näytelmää tullaan tulevaisuudessa selittämään. Menisikö se jotenkin seuraavasti: ”Hallituskauden pitkäjänteinen ja määrätietoinen työ velkasuhteen pysäyttämiseksi näkyy nyt vihdoinkin tuloksina: velkasuhteen pysähtymisenä ja niin poispäin.” Tosin nähtäväksi jää, pysähtyykö velkasuhde toivotulla tavalla, sillä valtiovarainministeriö itse arvioi, että tällä kalliilla teatterilla saataisiin velkasuhteen kasvu pysähtymään yhdeksi vuodeksi todennäköisesti vain 50-prosenttisesti.

Täytyy kyllä ihmetellä, miksi tähän on lähdetty, sillä tämä on kyllä kaikkea muuta kuin järkevää tai vastuullista valtiontalouden hoitoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

17.45 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on ollut hyviä puheenvuoroja siitä, mitä tässä eläkealueella tapahtuu. Yksi semmoinen asia, joka tässä aina unohtuu, kun me kiinnitetään huomiota meidän eläkemenoihin: Edustaja Lindén tuossa toi hyvin esiin niitä kulurakenteita, mitä käytännössä täällä eläkejärjestelmän osalta on. Yksi semmoinen asia, jota täällä aika vähän tuodaan esiin, on se, että yrittäjän eläkkeistä valtio maksoi 82 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja tänä vuonna se on noin 560 miljoonaa euroa. Se on lähes seitsemänkertaistunut tänä aikana. Jos meidän pitäisi jostain kulukehityksestä olla huolissaan täällä valtion puolella, niin tämä on yksi kohta, kun mietitään, että yritetään valtiontaloutta hoitaa vastuullisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Sitten kun tätä mittaluokkaa katsotaan, niin valtionvelka taitaa olla tällä hetkellä yli 185 miljardia euroa. Tämä yhden miljardin helpotus siihen nousukulmaan, tähän kokoluokkaan — tätäkin kannattaa tässä miettiä.

Sitten kun näitä katsotaan, niin Valtion Eläkerahastolla pitäisi olla noin 25 prosenttia eläkevastuusta. Yksityisellä puolella tämä eläkevastuu käytännössä on niin, että kun siellä rahaa on rahastoissa noin 270 miljardia, niin se on noin kolmasosa siitä eläkevastuusta, mikä yksityisellä puolella on, eli siellä ollaan vähän paremmassa tilanteessa kuin täällä val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

tion puolella. Eli nämä isot kuvat tässä taustalla pitää myös huomioida, kun tätä tarkastellaan, kun katsotaan tätä kokonaisuutta.

Edustaja Räsänen tuossa teki vastalauseen 1 mukaisen esityksen, ja kannatan edustaja Räsänen tekemiä ehdotuksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

17.47 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Ajattelin vielä muutaman ajatuksen tähän kokonaisuuteen lausua ihan jo historiankirjoitusta varten.

Kun todella hallitus nyt ajatteli, että se tämän yhteisöveroalennuksensa nyt yhdeltä vuodelta tällä pikavipillä rahoittaa ja, ihan ymmärrettävästi, kohtuullisen hiljaa tästä asiasta on pyrkinyt olemaan, koska eihän tämä nyt päivänvaloa kestä, niin miettikääpä sitä huutoa, jos tähän samanlaiseen toimenpiteeseen olisi edellinen hallitus sortunut. Miettikää sitä huutoa niin tässä salissa kuin salin ulkopuolellakin, jos edellinen hallitus olisi vaikkapa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävistä joitakin asioita rahoittanut kertaluonteisella puhalluksella Valtion Eläkerahastosta. Olisivat kyllä puoluejohtajat Orpo ja Purra olleet täällä suuna päänä äänessä viikosta toiseen ja sättineet huonosta taloudenpidosta ja täysin epäuskottavasta suhtautumisesta ja vastuuttomuudesta ja niin edelleen. No, nyt kun he syyllistyvät tähän samaan, niin hiljaisuus kyllä särkee korvia.

Arvoisa puhemies! Sen takia on nyt syytä todeta todella tämä myös eduskunnan pöytäkirjoihin historiankirjoitusta varten, että juuri tästä syystä eduskuntaryhmät sopivat, että tällaisella kikkailulla ei pidä lähteä keinotekoisesti julkisen talouden tunnuslukuja parantamaan, koska tosiasiassa tämä ei pärkän vertaa julkisen talouden kestävyyttä paranna, vaan ainoastaan palvelee hallituksen viestinnällisiä pyrkimyksiä sopivasti vaalivuonna. Tällä kikkailulla nyt mahdollistetaan se, että ehkä se velkasuhde ei vuonna 27 ennusteessa nousekaan vuodesta 26, jolloin hallitus voisi ajatella, että on tämän oman finanssipoliittisen tavoitteensa saavuttanut. Mutta nythän ennusteissa näyttää itse asiassa siltä, että näiden kaikkien kikkailujen jälkeenkään hallitus ei tule omaan tavoitteeseensa pääsemään. Siksi on syytä esittää vielä tähän se kysymys, onko tästä julkisuusoperaatiosta järkevää suomalaisen veronmaksajan maksaa 30 miljoonaa euroa vuodessa, siis 30 miljoonaa euroa vuodessa siitä, että hallitus ehkä mahdollisesti saavuttaisi oman tavoitteensa keinotekoisesti juuri vuonna 27. Ja sittenhän julkisen talouden tilanne lähtee heikkenemään taas vuonna 28 johtuen siitä, että siellä odottaa se miljardin ammottava aukko, joka johtuu tästä yhteisöveron alennuksesta, josta hallitus linjauksen viime keväänä teki.

Arvoisa puhemies! Kaikilla näillä perusteilla, joita myös valiokunnassa olemme asiantuntijoilta kuulleet, tälle ylimääräiselle kreikkalaistyyppiselle kikkailulle ja pikavipille ei ole mitään perusteita.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.